

Ročník 2 / číslo 8

srpen 2013

30,- Kč / 1,50 €

nebo výhodné předplatné

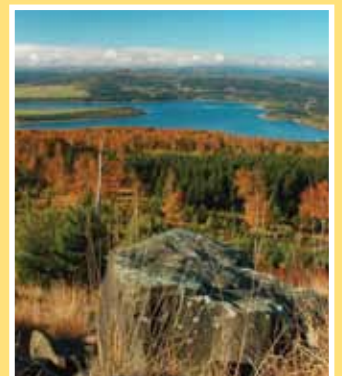
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

**ARNIKA –
protěž
Krušných hor**

**ARNIKA –
das Edelweiß
des Erzgebirges**

Z obsahu:

**Marcebila se vrací
do Krušných hor**
Čtěte na str. 4

**Krušnohorská
Horská služba**
Čtěte na str. 12

Čtěte na str. 24

Vážení čtenáři, přátelé Krušných hor,

léto a prázdniny se přehouply do své druhé poloviny a počasí tentokrát rekordními teplotami dává najevo, kdo že je tady pánem. Má to své výhody i nevýhody. Koupat se dá v našich končinách téměř všude, nemusíme se trmácet někam k moři, ale na druhou stranu předpovídané houbové žně se prozatím nedostavily. Pro zpestření můžeme sledovat nekonečný seriál „Českého národního divadla“, v hereckém obsazení vrcholných politických představitelů, tentokrát v režii pana prezidenta.

Náš časopis však v tomto čísle otevírá trochu jiné téma, a tím je patron Krušných hor. Snad všechny hory u nás již nějakého mají, jen ty naše pořád ne. A tak se objevily úvahy jmenovat do této důležité funkce smyšlenou figurku mužského plemene, od trpaslíka počínaje po obstarožního zlomyslného dědku konče. Ale proč by to nemohla být žena, například bájná žena? A přesně taková podle pověstí a vyprávění v Krušných horách žila, dobro odměňovala dobrem, zlo zlem. Tajemná Marcebila je nezapomenutým fenoménem střední části našich hor a citlivá duše ji na toulkách přírodou může potkat dodnes.

Přidejte se i vy k nám v objevování Marcebily, jak všichni doufáme, budoucí patronky Krušných hor. Že jsme vás pro tentokrát v úvodním slovu ochudili o záležitosti naší tzv. „luftácké“ redakční kuchyně? Jsou jistě důležitější a zajímavější témata. Hledáme Marcebilu – a to i do redakční rady. Pokud byste měli nějaký tip, budeme rádi, když nám dáte vědět.

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: O milosrdenství <i>Geistliches: Über die Barmherzigkeit</i>	3
Téma: Marcebila se vrací do Krušných hor <i>Thema: Marzevilla kommt zurück ins Erzgebirge</i>	4
Historie: Auersberg – nejstarší rozhledna Krušných hor <i>Geschichte: Auersberg – der älteste Aussichtsturm im Erzgebirge</i>	7
Ze společnosti a kultury: V Königsmühle budou opět k vidění práce desítek umělců <i>Kultur und Gesellschaft: In Königsmühle werden wieder Arbeiten von vielen Künstlern zu sehen</i>	8
Ze společnosti: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Aus der Gesellschaft: Interessante Kultur – und Sportveranstaltungen in der Region</i>	10
Ze společnosti: Malířský workshop Milíře se opět konal v Horní Blatné <i>Aus der Gesellschaft: Der Malerworkshop hat wieder in Horní Blatná stattgefunden</i>	11
Rozhovor: Horská služba: náročná služba v krásném prostředí Krušných hor <i>Gespräch: Bergwacht, ein anstrengender Dienst in herrlicher Erzgebirgsnatur</i>	12
Aktualita: II. hřebečský montánní výšlap <i>Aktualität: II. Montane Wanderung um Hřebečná</i>	15
Aktualita: Mědník odkryl další část svého tajemství <i>Aktualität: Der Kupferberg entdeckte sein weiteres Geheimnis</i>	15

Aktualita: Výstavbě Lyžařského areálu Plešivec pomáhala helikoptéra <i>Aktualität: Beim Bau des Skiareals Plešivec hat ein Hubschrauber geholfen</i>	16
Ze společnosti: Každoroční setkání horníků bude letos v Kladně <i>Aus der Gesellschaft: Das Jahrestreffen der Bergleute findet dieses Jahr in Kladno statt</i>	17
Z naší přírody: Kůrovec – stálá hrozba smrkových lesů <i>Aus unserer Natur: Der Borkenkäfer – eine ständige Gefahr der Fichtenwälder</i>	18
Tip na výlet: Krajem horských lesů, luk a rašelinišť z Horní Blatné na Přebuz <i>Ausflugstipp: Durch die Bergwald, Wiesen und Moorlandschaft von Horní Blatná nach Přebuz</i>	20
Sport: Volejbalový turnaj na samotě pod Klínovcem <i>Sport: Ein Volleyballturnier am Weiler unterm Klínovec</i>	22
Ze společnosti: Country sešlost ve Vysoké Peci <i>Aus der Gesellschaft: Country – Treffen in Vysoká Pec</i>	23
Abertamské noviny <i>Die Aberthamer Zeitung</i>	24
Recept: Ovočná šťáva a krupicový moučník <i>Rezept: Obstsaft und Grießnachspeise</i>	25
Vážně nevážně: Krušnohorské vinobraní <i>Ernsthaft unernsthaft: Erzgebirgisches Weinfest</i>	25

**Ročník 2 / číslo 8
SRPEN 2013**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ
LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík
Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/1 ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada

Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Karel Picura, Ulrich Möckel,
Eva Skalníková, Václav Kupilík,
Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Logo Lenka Michaluková

Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com

Sportovní programy

Eva Hejtmánková
E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz

Distributoři

Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Abertamy – maso Zacharda
Boží Dar – Jitka Peřina; konzum Čáda
Pstruží – Anna Heranová
Merklin – Hedvika Roznerová
Nové Hamry – hotel Schwarz, Infocentrum
Vysoká Pec – Iva Hüttnerová
Nejdek – Alena Veselá, lékárna
Nejdek – Trafika, Hotel Anna
Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová
Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová
Mariánská – hospůdka Krmelec
K. Vary, Krymská-cestovka – Z.Štréblová
K. Vary, Krajská knihovna – Infocentrum
Ostrov, Dům kultury – Infocentrum
Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – Infocentra v obcích
Náklad 900 kusů
Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 6. 9. 2013.

O milosrdenství

V jednom městečku žil mladý muž, no, spíše to byl ještě kluk než muž. Říkejme mu třeba Jirka. Ten chlapec viděl to, co lidé v dnešní době nevidí, nebo spíše nechťejí vidět. Viděl děti, které potřebovaly pomoc. Děti alkoholiků a děti z rodin, kde jsou problémy, o kterých se často nemluví. Dnešní lidé o dětech z tohoto prostředí často mluví asi takto: „To jsou tak nevychovaní spratci! Ti jsou ale hrozní, koukej, jak jsou oblečení. Ve škole samé problémy, nechci, aby se s nimi Karel kamarádil.“

Jednoho dne jde Jirka po ulici kolem hospody a u hospody sedí na schodišti malá dívenka, dáme jí jméno třeba Karolínka. Sedí tam, hraje si s panenkou. Jirka se na ni usměje a zeptá se jí: „Ahoj, co pak tu děláš?“ Dívenka se zamračí a řekne: „Čekám tu na maminku.“

Jirka jde dál. Často potkává malou Karolínku, mnohdy jsou s ní další její kamarádky, hrají si u hospody ve špině a prachu. Jednoho dne se Jirka rozhodne. Zajde do hospody a u stolu vidí rodiče, jak do sebe klopí jedno pivo za druhým. Ty rodiče Jirku znají, protože pochází ze stejného prostředí jako oni. Domluví se s rodiči, že děti vezme k nim domů a pohlíká je. Rodiče souhlasí, protože Jirkovi důvěřují a znají ho

už léta. Děti jsou rády. Jdou s Jirkou a začínají se usmívat a povídat si. Mají radost, že jdou domů.

Je léto a děti s Jirkou po domluvě s rodiči tráví jeden den v týdnu. Chodí spolu ven na procházky, čtou si dětské knížky, dětem je dobře. Opékají buřty, čtou si z Bible a děti se usmívají. Někdy se stane, že rodiče přijdou pozdě z hospody, a tak Jirka ukládá děti ke spánku. Horší jsou návraty rodičů, kteří často neví, co dělají, pak je kolikrát křik a pláč těch malých nevinných dětských očí. I přesto se to dá zvládnout. Děti to s Jirkou baví a vždy se těší na den, kdy se mají sejít.

Blížily se Vánoce a Jirka se s dětmi dohodl, že upečou perníčky a budou je zdobit. Má ale pro ně ještě jeden veliký úkol: „Co byste řekly tomu, kdybychom si založili nějaký KLUB?“ Děti mají radost. Za týden zdobili perníčky. Jirka se zeptal: „Tak co, jak se budeme jmenovat?“ Děvčátka řekla Veverky nebo Berušky. „No, to je hezké,“ řekl Jirka, „ale název musí být jen jeden.“ Děvčata se nakonec rozhodla pro Berušky. A tak v jednom městečku vznikl dětský klub BERUŠKA.

Byla zima, Jirka přišel ke dveřím a zaklepal. Po chvíli se dveře otevřely a z nich vykoukla opilá matka

Karolínky a řekla: „Ty spratky už ke mně nevod!“ Děti sklopily oči a byly smutné. Neměly kam chodit do klubu. Jirka je katolík a pán farář rád podporoval Jirkovy aktivity, ale měl strach vodit děti těchto lidí na faru.

A tak Jirka hledal prostory. Měl přátele v církvi Křesťanská společenství. Řekl si: „Zkusím to, za to nic nedám.“ A vyšlo to. Nabízená pomoc byla super, děti měly kam chodit a vždy na ně čekala nějaká dobrůtka. Vyráběly si, povídaly, zpívaly... A co je hlavní, začaly se usmívat. To je u dětí z takového prostředí vzácné.

Dětem se věnovaly rodiny, u kterých bylo vidět, že své vlastní děti mají moc rády. Byly a dodnes jsou ochotné se dělit o lásku, kterou dávají svým vlastním dětem, s dětmi cizími.

Ty děti jsou už dnes teenageři, ale své bývalé vedoucí z dětského klubu Beruška stále navštěvují. A Jirka vidí, že vzpomínky, které mají na klub, jsou radostné. Z některých dětí jsou dokonce středoškoláci, jiné jsou učni. Jedno v nich však zůstalo: začaly pomáhat tam, kde je to zapotřebí.

Dětský klub Beruška změnil název, ale to nevadí. Dnešní B.E.Z. Va je opravdu bezva.

❶ V dnešní době nám média ukazují jen to, co už prasklo. Sem tam také nějaké týrané, zneužívané děti, ale věřte, je to jen špička ledovce. Jenže ledovec je z větší části pod vodou.

❷ Neodsuzujte lidi, kteří jsou na jiném břehu než vy. Sami se jednoho dne můžete ocitnout na druhé straně.

❸ Udělejte si čas na své děti. Je těžké si dnes udělat čas, ale věřte, až jednou děti vyrostou, bude jim třeba 25 a vám 50, tak budou vzpomínat na to, co s vámi zažili. A začnou hodnotit. Věřte, vzpomínky se vrací, dobré, ale i zlé.

❹ Když vaše děti provedou nějakou kravinu, vzpomeňte si na své dětství, pubertu a na to, co jste prováděli svým rodičům a jak s toho byli vykuleni. Říkal: „Po kom ten kluk je, já jsem si tohle nikdy ke svému otci nedovolil.“

❺ Odpouštějte si. Naučil jsem se to asi tak. Když jsem provedl nějakou věc, třeba i hroznou, vzpomněl jsem si na své (adoptivní) rodiče, jakou se mnou měli obrovskou trpělivost. A to jsem jim kolikrát řekl, že už je nikdy nechci vidět a mnohem horší věci, ale oni mě mají tak rádi, že to všechno vložili do rukou Pánu Bohu. A já jsem se kolikrát vracel jako marnotratný syn, který se nemohl rodičům ani podívat do očí. A oni mě zvedli, poradili, jak přistě předejít věcem, do kterých jsem spadl. Jejich slova byla: „Aspoň to zkus.“ A já to zkusil. Ne vždy se jejich nápad setkal s úspěchem, ale jedno už vím. Je to asi jako s malým dítětem, které padá, a pak je tu někdo, kdo ho neustále zvedá a podává mu ruku. A nenechá to maličké padnout. A o tom je milosrdenství, a také odpuštění.

Buďte milosrdní a odpouštějte si, i když je to někdy moc těžké. To vám přeje

kluk z ulice

Marcebila se vrací

Kraj, ve kterém se odehrál bájný příběh Marcebily

Tajemno ke krajině Krušných hor neodmyslitelně patří, a není proto divu, že se tajemné příhody ze zdejších lesů, luk, roklí a starobylých hornických děl objeví tu a tam mezi lidmi. Duchů a bytostí mají Krušné hory více, ale jedna mezi ostatními kraluje: jak četností výskytu v kronikách, tak přímo v krajině. Je sympatické, že nejznámější legendou Krušných hor je žena, dívka. Nepodléhejte ale jejímu vzhledu a kráse, Marcebila není žádná mírumilovná dívka. Má toho za sebou hodně, a co je nejhorší – v lidech se velmi zklamala. Proto je důležité jí porozumět, aby každý, kdo ji potká, věděl, jak s Marcebilou vycházet.

V poslední době se o ní zase začalo více hovořit, a to nejen v ústecké, ale také v karlovarské části Krušnohoří. Zdá se, že se Marcebila po nedobrovolném odchodu ze svých hor, způsobeném likvidací lesů v okolí Přísečnice, znovu vrátila a její přítomnost je znát. Ze všech stran získáváme informace o její přítomnosti. LUFT pro vás připravil pohled do historie její legendy a také vás v zářijovém čísle bude informovat o nejnovějším dění v souvislosti s jejím návratem do hor. Doufáme, že díky tomu za-

žijete klidný zbytek léta a podzim v našich lesích.

Kořeny legendy

Legenda o Marcebile je velice stará a má mnoho podob, stejně jako pojmenování její hlavní postavy.

Z vyprávění jsou známé tvary Marcipánka, Mařibílá a Pupila, v němčině Marzevilla. V dnešní době zaznamenáváme tvary Marcebila, Marybila či Mařebila. Její výskyt je rozptýlen od centrálního Krušnohoří až po Mostecko. Podle dobových záznamů je ale zřejmé, že nejčastěji byla Marcebila k zastižení v oblasti mezi Horou Svatého Šebestiána a Klínovcem. Jejím domovem je pak oblast mezi Kovářskou, Přísečnicí, Mědníkem a Meluzínou. Shodou okolností část Krušnohoří, kde došlo k největší devastaci lesů a která dnes zázračně ožívá.

Z německé tradice lze pojmenování Marcebila odvodit od jména Maria Sibylla. Jméno Sibylla se po severních Čechách potuluje často, nosila je například Franciska Sibylla Augusta, provdaná za Viléma Ludvíka, markraběte bádenského. Ta zdědila roku 1689 Horní hrad – Hauenštejn a v letech 1709–1710 nechala postavit v Ostrově kopii pout-

ní kaple ze švýcarského Einsiedeln se zázračnou sochou Černé Matky Boží. Předobrazem Marcebily může být dále Maria Sibylla Augusta (1675–1733), dcera majitele zákupského panství. V kynžvartských pověstech lze najít pověst o Sibylle Weissové, věštkyni z Chebska.

Krušnohorská legenda o Marcebile

Máme-li si představit základní podobu legendy o Marcebile, musíme jako s hlavním zdrojem

pracovat s knihou kronikáře Grohmannna (Sagen aus Böhmen, 1863). Když toto vyprávění doplníme záznamy z pozdějších let, může se nám naskytnout obraz Marcebily, jak jej uvádíme níže. Legend o Marcebile je však mnohem víc a navzájem se prolínají. Významným novodobým zdrojem příběhů a pověstí z Marcebiliny říše je kniha o pověstech z okolí zaniklého města Přísečnice „Im Reich der Marzevilla: Sagen und Brauchtum aus dem Erzgebirge rund um die verschwundene freie

Na Jelení hoře (dříve Hassberg) u Přísečnice stál podle legendy hrad prodradného Kuna

do Krušných hor

Bergstadt Preßnitz“, vydaná v roce 1996.

Kdysi dávno, když ještě v Rudohoří dorůstal oves a pšenice a lidé zachvácení krušnohorskou horečkou se do kraje vrhali s vidinou snadného zisku, žila v úkrají přísečnickém překrásná panna Marcebila. Přebývala na zámku svého otce na hoře zvané Bartelwulfenberg. Rodina její prosperovala z těžby rud, kterými zdejší kraj jen hořel. Pověst o její kráse se brzy krajem rozšířila a mnoho mládenců, rytířů a hornických obchodníků ji žádalo o ruku.

Četná setkání Marcebila využívala pro vyprávění příběhů z krajů zdejších i vzdálených, neboť nejvíce ze všeho ji zajímalo, kam až doputovaly lesklé kamínky ze zdejších potůčků. O mocné pány zájem nejevila, však měla jasno v lásce své. Tou byl mládenec Siegfried z panství Sonnenberg (Výsluní), známý vyprávěním svým ze štol v Rudohoří.

Otec Marcebilin se ale obával o své bohatství a byl přesvědčován svým sousedem, rytířem Kunem z hrádku Hassberg, k rodinnému obchodu a provdání Marcebily výměnou za ochranu jeho rýžovišť a štol. Tatínek byl důvěřivý a Kuno zdatný manipulátor. Marcebile bylo tatínka líto, ale vzít si

Kuna odmítala, a tak raději odešla do kláštera v Kadani. Než se po roce Marcebila vrátila, špatnými radami Kuno tatínka o jmění skoro připravil a k sňatku s jeho dcerou takřka donutil.

Marcebila ale také nelenila a tajně se zasnoubila se Siegfriedem, se kterým si přes zeď klášterní povídala. Po návratu domů oznámila, že si do roka musí vzít Siegfrieda a tatínek na veselku s Kunem konečně rezignoval. Na svatbu ale pozval tatínek v dobré víře i Kuna. Ten však nepřenesl přes srdce štěstí snoubenců a v záchvatu žárlivosti v rytířském turnaji, který následoval po svatebním obřadu, probodl novomanžela Siegfrieda. Překrásná Marcebila se vrhla k smrtelně raněnému Stegfriedovi a s posledním stiskem jeho života mu sundala rytířskou rukavici a nasadila si ji sama. Opustila rodný zámek a navždy zmizela do temných hvozďů. Její pomsta na sebe nenechala dlouho čekat. Divoká bouře pobořila zdi hradu Hassberg, blesky jej podpálily a prudký déšť odplavil vše živé. Sám proradný Kuno byl spálen ohnivým jazykem, který se zjevil z hloubi Krušnohoří. Z hrádku Hassberg zůstaly jen ruiny a ty můžeme dnes vidět na vrcholu Jelení hory nad vodní nádrží Přísečnice.

Jak se Marcebila ukazovala lidem z hor po svém zmizení

V Bečově při senách prý změnila vodu v krev, protože se ženci nechťeli modlit, a toho, který se

na ruce levé ze svého povozu vypráskal, a když domů přijel, onemocněl a do osmi dnů zemřel. Ke všemu se ještě jeho tělo ztratilo. Dalším záznamem v letopisech

Miha je v tomto kraji častým hostem

nejvíc zdráhal, v popel okamžitě proměnila. V jiném místě zas zachránila mladé dívky zbloudivší v houštinách malin a jahod lesních a cestu domů jim pomohla nalézt. Jiného zas ztraceného naschvál v houštiny zavedla. Tajemné je i povídání o sedlákově z Neudorfu (Nové Vsi), který ženštinu starou s rukavicí rytířskou

je vyprávění chudého uhlíře Bedřicha z Stolzenhainu (Háje). Jemu Marcebila slíbila zlatý poklad, odvalí-li velký kámen, nesmí se však přitom ohlédnout. Uhlíř, silnému chlapovi, se podařilo pozdvihnout balvan, pod kterým se k jeho velké radosti blýskalo zlato. Vtom zaslechl výkřik „Hoří ti milíř, Bedřichu,“ obrátil se,

Je obecnou lidskou vlastností vidět v okolní přírodě více, než nabízí realita

pustil kámen a poklad zmizel navždy. Již nikdy, ani s tuctem kumpánů, kámen nezdvihl. Jistému dřevorubci, který při práci nehorázně klel, naložila Marcebila pod dřevo kameny, že sotva krosnu unesl. Když na tuto proradnost přišel, uslyšel její podivný smích a kameny z nůše vyházel. Na lukách blízko Výsluní byla často vidána, jak obrací seno železnými hráběmi.

Kromě hlavní legendy lze dohledat i alternativní vyprávění o Marcebile. Je zřejmé, že její smrt, která není v původním příběhu popsána, inspirovala mnoho dalších vyprávěčů k doplnění života Marcebily v odloučení.

Podle pověsti vyprávěné v okolí Hory Svatého Šebestiána není Marcebila mladou dívkou, nýbrž starou pannou, která bydlela ve vesničce na hranici a dlouhá léta obstarávala poslovské služby. Putovala krajem křížem krážem a vyprávěla všem na potkání, co zažila. Mnohokrát se stalo, že kvůli jejímu vyprávění zatměly farmářské vozy a vozkové byli donuceni přespat s nákladem v horách. Marcebila se s tmou rázem vytratila a přes noc byly formanské vozy prázdné. Jednoho zimního dne se ale z obvyklé cesty nevrátila. Druhý den ji našli zmrzlou nedaleko silnice, od které ve vánici příliš brzy odbočila. Lidová víra ji nenechala zemřít, stejně osudně prý bloudí po horách.

Bývala také dobročinná. Jednou potkala holčičku, jež měla plné oči slz, neboť její matka ležela doma churavá a nebylo nikoho, kdo by jí pomohl. Marcebila dala děvčeti hrstku koření a nařídila jí, aby uvařila čaj a dávala matce pít. Za krátkou dobu se matka uzdravila.

Marcebila v legendách jiných krajů

Marcebila se objevila i v pověstech z Moravy, jak dokládá text z knihy Lidové pověsti, legendy a pamětihodné příběhy z dávnověku Moravy (Volksmärchen, Sagen und denkwürdige Geschichten aus der Vorzeit Mährens), Brno, Olomouc, 1819. Jde o typickou christianizační legendu s nádechem exorcismu, která podporovala rekatolizaci odlehklých končin Čech i Moravy. Tehdejší popularizátoři římsko-katolického vyznání míchali dohromady legendy z více oblastí.

V legendě se praví: „Zbožný poutník potkal na pasece u dubu napůl šíleného mladého rytíře, kterého svými čarami láskou omámila překrásná Marcebila z hradu, který je na vrcholku hor. Rytíř měl pocit, že mu saje krev a úplně ho zotročila. Poutník se nabídl, že rytíři pomůže, a vydal se za Marcebilou. Rytíř neměl odvahu jít s ním a utekl. Za zpěvu žalmu č. 90 se poutník vydá na horu, a když je mu úzko, libá svůj kří-

žek. Na hradě ho nevlídně přivítá krásná dívka s kotlíkem, která o vysvobození z pekelných čar bohů neřesti nestojí. Znetvoří se, pouští na poutníka z kotlíku hrůzu a vykřikuje zaklínadla, při kterých lezou na poutníka pekelné larvy. Poutník přinutí dívku políbit lem svého kabátu a pomodlí se. Slečna se zřekne krvavého Radegasta, opět zkrásní a poutník ji přivede k mladému rytíři. Poutník oba pokřtí – Marcebilu jménem Marie a rytíře jménem Klement. Po římském způsobu je oddá a oni šťastně panují v onom kraji. A poutník šel dál. Krvavý Radegast v tom kraji už dopanoval.“

Marcebila se také objevila v prostředí českých trampů. V in-

ternetovém časopise Stopař naleznete vyprávění o Marcipánce. Marcebila (Marcipánka) prý nedá dopustit na trampy a často je při jejich ohnících navštěvuje. Jakmile uvidíte podivný obláček dýmu, který míří z ohniště jiným směrem než celkový kouř a jako by hopsal a poskakoval, může to být ona – Marcebila. Můžete ji i zamávat, bude to vypadat, jako když ten obláček rozháníte, ale ona už bude vědět, že jste ji poznali, a do rána pak bude hlídat váš klidný spánek. S tím, ke komu se často stáčí dým, ačkoliv často mění místo, se chce Marcebila seznámit a tímto jej odvádí od lidské společnosti.

text a foto: Petr Mikšíček

Příběh Marcebily pomalu, ale jistě vychází na světlo

Auersberg – nejstarší rozhledna Krušných hor

Rozhledna v roce 1902 ještě bez hotelu

Auersberg je se svými 1019 metry druhým nejvyšším vrcholem Saska. Nachází se severozápadně od Johanngeorgenstadtu a jihovýchodně od Eibenstocku. Rozhledna na vrcholu je nejstarší vyhlídkovou věží Krušných hor. Úžasným výhledem byl prý uchváten i saský kurfiřt Fridrich August III. Saský, který navštívil Auersberg 3. července 1908.

Vrcholek kopce v roce 1914 po přístavbě hotelu

Díky tomu, že okolí Auersbergu bylo již saskými králi považováno za znamenitý revír pro lov jelena evropského a tetřeva, stály první stavby na jeho vrcholu již počátkem novověku. V 17. století tady nechal saský kurfiřt Johann Georg I. Saský postavit první dřevěnou vyhlídkovou konstrukci a několik dřevěných chýší, které ale byly již v roce 1791 zcela

zpuštělé. Okolí vrcholu bylo fakticky zpřístupněno až mnohem později. Není tedy divu, že ještě kolem roku 1800 byl výstup na Auersberg brán jako velké dobrodružství.

V roce 1860 byla na vrcholu na objednávku královské saské lesní správy postavena první kamenná věž ze žulových kvádrů. Ještě téhož roku byla rozhledna na Auersbergu slavnostně otevřena, a stala

se tak nejstarší vyhlídkovou věží Krušných hor. Přednostně sloužila jako pozorovatelná lesních požárů, ale byla také triangulačním bodem saského zemského měření, které proběhlo mezi lety 1862 až 1890. V roce 1901 byla věž zvýšena na současných 18 metrů. Roku 1940 pak byla vyhlídková terasa z ochranných důvodů osazena dřevěnou nástavbou. V této podobě

Vrcholová partie dnes

vítá rozhledna na Auersbergu své návštěvníky i dnes.

Vrchol Auersbergu lákal samozřejmě mnoho zvědavců zdaleka i zblízka. Jelikož si turisté chtěli po náročném výstupu dát něco k jídlu nebo pití, nosily celé rodiny z nedalekého Wildenthalu v nůších nahoru potraviny a ty zde prodávaly. Co se neprodalo, schovávaly do dobře ukrytých podzemních skrýší. Tento stav byl do budoucna neudržitelný, a proto byl z iniciativy Krušnohorského spolku postaven pod vyhlídkovou věží horský hotel, který byl slavnostně otevřen 10. listopadu 1907. V souvislosti s rozmachem turismu přestala brzy kapacita hotelu stačit, a tak byl v roce 1914 rozšířen do dnešní podoby. V letech 1992 až 1994 byly rozhledna i hotel stylově zrestaurovány.

Auersberg byl díky své poloze a výšce zajímavý i vojensky. Během 2. světové války bylo na věži vybudováno stanoviště pozorovatelné vzdušného prostoru a v souvislosti s tím byla v roce 1940 přistavěna již zmíněná dřevěná nástavba. Na vrcholu se nacházelo dokonce protiletcké dělo.

Také socialističtí mocipáni brzy rozpoznali výhody této vysoko položené lokality. V roce 1983 bylo severovýchodně od vrcholu postaveno Ministerstvem státní bezpečnosti rádiové odposlouchávací zařízení, které po politickém

převratu převzalo a přestavělo německé Zabezpečení letového provozu. Dnes je tímto zdálky viditelným radarem kontrolován vzdušný prostor v okruhu zhruba 270 kilometrů.

V roce 2011 byla otevřena česko-německá naučná stezka „Bergwaldgarten Auersberg“. Z rozhledny se návštěvníkům naskýtá fantastický výhled přes lesnaté

Radar na Auersbergu

západní Krušnohoří. Při dobré viditelnosti je možné vidět na severu až do Lipska. Na vrchol nás zavede síť dobře značených stezek. Auersberg je dobře dostupný i autem.

**text a foto: Ulrich Möckel,
překlad: Lenka Löfflerová**

Königsmühle, 28. 8. – 1. 9. 2013

V Königsmühle pod Klínovcem budou opět k vidění práce desítek umělců

Při land and art setkání v Königsmühle bude také promítnut film o řezbáři Josefu Beerovi z Hřebečné

Již druhým rokem přivítá malebné údolí pod Klínovcem tvůrce z Čech, Německa a dalších zemí. Cílem jejich snažení je pokusit se

zachránit ruiny malé osady Königsmühle (Králov Mlýn), které jsou ojedinělým pozůstatkem krajiny, jež nenávratně zmizela s odsunem německého obyvatelstva po roce 1945.

Malé osady, samoty hluboko v srdci Krušných hor, nebyly nikdy dosídleny a domy se brzy rozpadly či byly zbourány a okolní louky většinou i zalesněny. Podobně zanikly třeba Chaloupky (Neuhaus), Güntherovy Domky (Güntherhäuser), Ptačí (Vogeldorf), Liščí Kout (Fuchswinkel), Pískovec (Schwimmiger) či Pila (Brettmühl). Zůstaly po nich maximálně zbytky zdí a prázdná místa v terénu.

V Königsmühle ale zůstaly všechny stavby, údolí není zalesněno a jako celek představuje krásný příklad dožívající krušnohorské samoty v náručí nádherné přírody. Silný duch místa inspiruje organizátory i umělce k společné práci na dotvoření zdejší krajiny. Proto zde potkáte malíře, řezbáře, landartisty, básní-

ky, divadelníky, muzikanty a mnoho dalších zajímavých osobností. Již od začátku července se rozeběhly přípravné práce pro nový ročník.

Vznikají internetové stránky, probíhá sběr příběhů z Loučné a okolí pro potřeby divadelního představení, umělci připravují svá díla. V údolí bude fungovat hospůdka a kuchyně s typickými krušnohorskými pokrmy z české i německé strany hor. Vstup je zdarma,

ale umělci budou rádi za každý příspěvek na jejich práci.

Letošní ročník je ve znamení spolupráce o. s. Antikomplex, o. s. DoKrajin a německého partnera, sdružení Lichtfabrik z Annabergu. Celé setkání podporuje také město Loučná pod Klínovcem, Destinační agentura Krušné hory a Die Grünen ze Saska.

Na viděnou v Königsmühle. Glück auf!

text a foto: Petr Mikšíček

Básniřka Renata Bulvová často nechodí pro básně dvakrát na jedno místo. V případě Königsmühle udělala výjimku

Outdoorový filmový festival v Božím Daru

Město Boží Dar se ve spolupráci se saským partnerem Sportcentrum Rabenberg chystá uspořádat ve dnech 4. až 6. října 2013 mezinárodní festival outdoorových filmů. Festival se tematicky zaměří na filmy cestovatelů z německy a česky mluvících zemí a filmy představující zajímavé oblasti v těchto zemích. Jeho

součástí bude doprovodný program, který nabídne především výběr aktivit uskutečňovaných i v krušnohorské přírodě.

Cílem festivalu je nabídnout návštěvníkům, které spojuje zájem o outdoorovou tematiku a podobný způsob trávení volného času, možnost výměny zkušeností, zážitků, cestovatelských cílů a plá-

nů. Projekt je přeshraniční odnoží celorepublikového outdoorového filmového festivalu a přinese konfrontaci vnějšího světa outdoorových činností s těmi, které lze realizovat v podmínkách Krušných hor.

Festival včetně doprovodných akcí přinese ojedinělou možnost setkání zhruba 200 účastníků. Po zhlédnutí filmů lze očekávat polemiky o působení člověka

v přírodě jak v zahraničí, tak v našem regionu. Dá se předpokládat, že účastníci festivalu najdou novou formu společného dialogu o činnostech lidí v krušnohorské přírodě a že vzniknou nová přátelství mezi obyvateli, protože v Krušných horách je největším vzájemným pojítkem právě zdejší příroda.

text: Jan Horník

foto: Novako

příběhy

landart instalace

řezby

hudba

poesie

obrazy

divadlo

tanec

lightshow

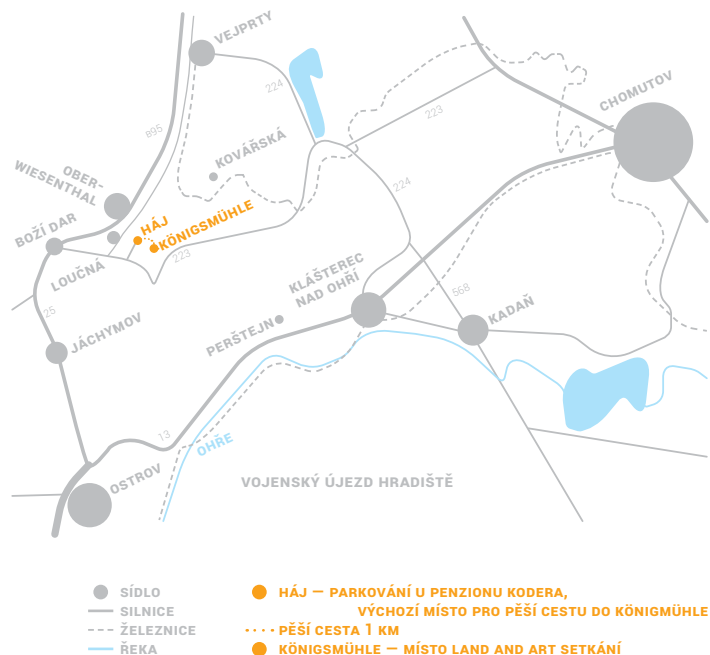
Königsmühle

28/8 — 1/9 2013

land and art setkání

VSTUP VOLNÝ

WWW.KONIGSMUHLE.CZ

Pořadatelé

Antikomplex, o. s. www.antikomplex.czlichtfabrik e. V. www.neueskonsulat.deDoKrajin, o. s. www.dokrajin.cz

město Loučná pod Klínovcem

info@konigsmuhle.cz**STŘEDA 28/8**

15.00 / zahájení provozu hospůdky Ve mlýně

16.00 / výlet s organizátory a odborníky po okolí /
Königsmühle, Hájský kopec, Vápenka, Meluzína, Königsmühle**ČTVRTEK 29/8**14.00 / Jaká má být budoucnost Králova Mlýna? /
setkání místních obyvatel, ochránců přírody, památek a dalších dotčených skupin**FILMOVÝ VEČER**

18.00 / Adelheid / ČR

19.50 / Marta a já / D

21.45 / Nástup / ČR

23.45 / Uloupená hranice / ČR

PÁTEK 30/8**HUDEBNÍ VEČER V RUINÁCH KÖNIGSMÜHLE**

17.00 / Kendy John Kretzschmar / D

18.00 / Jörg Heinecke / D

19.00 / Krippelkiefen / D

20.00 / představení legendy o Marzeville / Petr Mikšíček / Jana Šteflíčková

20.30 / Jana Šteflíčková / ČR

21.30 / Jiří Smrž / ČR

SOBOTA 31/8

11.00 / procházka po okolí s organizátory

13.00 / putování po hřebeni Krušných hor / předčítají Eva a Frank Hommelovi

15.00 / příběhy Krušných hor / předčítá Petr Mikšíček

16.00 / představení děl landartistů, malířů a řezbářů

17.30 / prohlídka Königsmühle s básníky

HUDEBNÍ VEČER

19.00 / Tři otazníky / ČR

20.00 / Pitty / D

21.00 / Petr Linhart / ČR

DIVADELNĚ-SVĚTELNĚ-TANEČNÍ VEČER

22.00 / Do Nepaměti / divadelní představení

23.00 / lightshow a tanec / Eliška Feilová

NEDĚLE 1/9**FILMOVÁ NEDĚLE PRO DĚTI A DOSPĚLÉ**

12.00 / promítání filmu o Königsmühle 2012

13.00 / promítání filmu o řezbář Josefu Beerovi

14.00 / promítání krušnohorských děl Vzduchoplavce Kráčmery

15.00 / fotokvíz pro (ne)znalce Krušnohoří

PAMĚTNICKÉ ODPOLEDNE

16.00 / Rosemarie Ernst / D

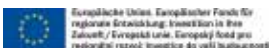
17.00 / Václav Daněk / ČR

18.00 / Helmut Kreissel / D

HUDEBNÍ TEČKA

19.00 / Mamutí swing / ČR

20.00 / zakončení Land and Art setkání s hudbou a tancem před hospůdkou

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

17. 8. - Noční prohlídka Horního hradu (Horní hrad; 20:00)
19.–23. 8. - Režbářské sympozium a paličkování (Areál technických služeb, Abertamy)
31. 8. - Oslavy 800 let města Hroznětín a 140 let SDH Hroznětín (zahájení 10:00)
14. 9. - Tradiční vinobraní v Horní Blatné (Hotel Modrá hvězda; 19:00)
17. 9. - Taneční a zábavné odpoledne s hudbou Jana Neveselého (Hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)

Koncerty, divadla

17. 8. - PotRock (Bývalá slévárna, Potůčky; 17:00)
23. 8. - J.A.R. + Monkey Business (Amfiteátr Loket; 20:00)
24. 8. - METAL Loket 2013 (Amfiteátr Loket; 17:00)
25. 8. - 2. ročník letní divadelní scény Ostrov (Klášteřínská zahrada, Ostrov; 15:00–20:00)
25. 8. - Marián Varga sólově & Solo in concert (Kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov; 19:00)
7. 9. - 25. ročník country festivalu Srnčí bek (Srní, 15:00)
14. 9. - Slavnostní zahajovací koncert 179. koncertní sezony KSO, Slavnostní zahajovací koncert 55. ročníku festivalu Dvořákův karlovarský podzim (Karlovarské městské divadlo; 19:30)

Výstavy, přednášky

17. 8. – 31. 8. - Výstava rukavičkářství (Městský úřad Abertamy; každý víkend 13:00–17:00)
28. 8. – 15. 9. - Tajemné podzemí Krušnohoří (Městský úřad Boží Dar; vernisáž 16:30)
29. 8. – 29. 9. - 3/50 – Zlatý věk (Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
4. 9. – 27. 10. - Zdeněk Burian: Na vlně dobrodružství (Muzeum Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
4. 9. – 31. 10. - Kouzlo Irska (Fotogalerie Zelená sedma, Nejdek)
7. 9. - Zdeněk Tarant: Sluneční soustava, jak ji neznáme, aneb proč je v noci tma a kdy bude „další“ konec světa? (Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
24. 8. - Výstava rukavičkářství – ukázka šití rukavic (Městský úřad Abertamy; 13:00–17:00)
do 25. 8. - Tajemné podzemí Krušnohoří (Městský úřad Horní Blatná)
do 29. 8. - Václav Bodlák: Fotografie trochu jinak (Krajská knihovna Karlovy Vary – kavárna Dvory)
do 30. 8. - Vladimír Lepeš: Pocta starým stromům (Krajská knihovna Karlovy Vary – hala Dvory)
do 31. 8. - Mandalý – Obrázky, které pohládí duši (Galerie Stará radnice; Ostrov)
do 15. 9. - Loutky z depozitáře Muzea Cheb (Muzeum Nejdek)
do 29. 9. - Michael Rittstein – Galaktické manšestráky (Letohrádek Ostrov)
do 30. 9. - Jan Saudek (Kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)

Kina

23. 8. - Trainspotting (Letní kino Ostrov; 22:00)
23. 8. - Příběh mého syna (Kino Nejdek; 19:30)
30. 8. - Okresní přebor: Poslední zápas Pepíka Hnátky (Letní kino Ostrov; 22:00)
31. 8. - Nejkrásnější hádanka (Kino Horní Blatná; 18:00)
14. 9. - Jánošík (Kino Horní Blatná; 18:00)

Trhy

23. 8. - Ostrovské trhy (Mírové náměstí, Ostrov; 13:00–17:00)
24. 8. - Bleší trhy (Vila Zenker, Abertamy; 8:00–10:00)

- 24.–25. 8. - Český pohár v biatlonu (Eduard u Jáchymova)
24.–25. 8. - FIS Sommer Grand Prix (Skokanské můstky, Fichtelberg; 24. 8. 16:00, 25. 8. 15:00)
25. 8. - Vier Hübel Tour – MTB tour přes 4 kopce Krušných hor (náměstí v Oberwiesenthalu; 10:00)
31. 8. - Volejbalový turnaj smíšených družstev (Sportovní areál Lesní ulice, Horní Blatná; 8:00)
31. 8. - Karlův krok ke zdraví (10:00 Boží Dar, od 14:00 YOYO Band)
7. 9. - Krušnohorský horský běh (Parkoviště pod lanovkou, Jáchymov; 11:00)
8. 9. - MTB Chodovský maraton (Hotel Nautilus, Chodov; 10:00)
14. 9. - Abertamský kros (U srubu, Abertamy; 10:30)

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV z programu na srpen 2013

21. 8., 19:00, Akademik Běhounek, vstupné 80 Kč
TANEČNÍ VEČER S MÓDNÍ PŘEHLÍDKOU
firmy Eurofashion z Karlových Varů
23. 8., 19:30, kostel sv. Jáchyma, vstupné 230 Kč
KONCERT DUCHOVNÍ HUDBY AVE MARIA
Slavné varhanní skladby, árie a sonáty v podání předních českých umělců.
24. 8., 19:30, Radium Palace – terasa, zdarma
LAMPIONOVÁ NOC
Oldies disko na terase s grilováním a tanečním vystoupením.
29. 8., 20:00, Radium Palace, vstupné 140 Kč
OPERETNÍ GALAVEČER
v podání Salonního orchestru Nalady
www.laznejachymov.cz, www.facebook.com/spainfo.jachymov

ABERTAMSKÝ KROS – 18. ROČNÍK 14. září 2013

Běh pro širokou veřejnost od mimin až po pokročilé na tratích od 200 m do 7000 m.
ABERTAMY – U SRUBU. Letos Krajský přebor!!!

Kromě závodění, fandění a vyhlášení výsledků se můžete těšit na výborný bufet. Losování startovních čísel – tombola.

PROGRAM:

- Do 10:30 h prohlídka tratí + prezentace, výdej startovních čísel.
10:50 h START MIMIN
11:00 h START 1. KATEGORIE
11:45 h START veteránů, veteránek a dorostu
Od 13:00 h VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

INFORMACE, DOTAZY: EVA HEJTMÁNKOVÁ, 775 292 357. AKCI POŘÁDÁ LYŽAŘSKÝ KLUB ABERTAMY

Malířský workshop Milíře se opět konal v Horní Blatné

Karlovarský grafik, kreslíř a malíř Eduard Milka letos mnohé návštěvníky překvapil, když se namísto obvyklých menších akvarelů a kreseb vyjadřoval prostřednictvím větších pláten, navíc s nečekanou sportovní tematikou

Na inspirativní popud Jindry Konečného zorganizoval už v roce 2004 Eduard Milka v Horní Blatné první ročník malířského plenéru. Po dvou letech se s Františkem Tumpachem domluvili na experimentu – přemístili poprvé do Horní Blatné tradiční mezinárodní malířský plenér, který od počátku 90. let minulého století organizovala Krajská umělecká asociace a jehož název Milíře se odvíjel od místa

původního konání poblíž stejnojmenné příhraniční obce na Tachovsku.

Po delší cězuře se organizátoři z Krajské umělecké asociace Karlovy Vary Eduard Milka a Varvara Divišová rozhodli opět vrátit do místní inspirativní krajiny. Se záměrem pomohl finančně a organizačně Svazek obcí Bystřice, a tak mohli být pozváni další umělci, aby společně strávili týden mezi

22. a 27. červencem v hotelu Modrá hvězda, který se již stal osvědčeným zázemím pro vlastní tvorbu. Zúčastnilo se celkem devět výtvarníků, pět českých a čtyři němečtí.

Zúčastnění umělci vytvořili přes názorovou a stylovou rozdílnost velmi přátelskou a vstřícně komunikativní družinu. Přispěla k tomu

Malíř, grafik a designér Detlev Bertram, který žije již několik let v Hranicích u Aše, vytvářel velkoformátové kolorované kresby inspirované setkáním s místní architekturou i lidmi

Účastníci letošního hornoblatského plenéru: Detlev Bertram, Varvara Divišová, Joachim Lothar Gartner, Uwe Klos, Eduard Milka, Miroslav Pošvic, Jan Samec, Anna Vančurová, Albrecht Volk

bezespору i skvělá kuchyně a další pracovníci hotelu, za což jim patří náš dík, velké poděkování též zaslouží starosta Horní Blatné Robert Petro, především však představitelé Svazku obcí Bystřice za podporu této akce. Všichni zainteresovaní věří, že výtvarné setkání česko-německých umělců se v tomto sympatickém prostředí nekonalo naposled.

Jan Samec

Horní hrad, 27. 7. 2013

Chvála medu pod dohledem dravců

Medové výrobky

V sobotu 27. července proběhly v areálu Horního hradu – Hauenštejna současně hned dvě zajímavé akce. Sladké slavnosti (Chvála medu) nabízely účastníkům kromě několika přednášek pro aktivní včelaře a laickou veřejnost i ukázky řemesel souvisejících s medem a včelami, například svíčkařství. Kdo si chtěl zamlsat, mohl ochutnat z různých druhů medu a dalších medových výrobků – medoviny, medového piva, šumivého i nešumivého vína. V nabídce byla i medová kosmetika, odborná literatura a vybavení pro včelaře.

Největšímu zájmu se ale těšila ukázka sokolnictví. Poutavé zajímavosti ze života dravců včetně letových ukázek odměnili diváci potleskem. Pouze majitelé několika psů malých

Král vzduchu

plemen trnuli při neskrývaném zájmu velikého orla o jejich mazlíčky. Nakonec však vše dobře dopadlo a orel se spokojil s kousky masa od sokolníka.

text a foto: Jiří Kupilík

Náročná služba v krásném prostředí Krušných hor

Už téměř šedesát let pomáhá turistům v Krušných horách v zimě i v létě Horská služba. Náčelník krušnohorské Horské služby Miroslav Güttner (MG) a dobrovolník Lukáš Jelínek (LJ) v rozhovoru pro Luft prozrazují, co vše tato mimořádně záslužná, ale zároveň velmi náročná služba obnáší.

Náčelník HS Krušné hory Miroslav Güttner

Jak byste krátce představili Horskou službu, její smysl a poslání? Proč jsou kromě placených profesionálů zapotřebí i dobrovolníci? Jak vzájemně spolupracujete?

MG: Zřizovatelem Horské služby, o. p. s. (dále jen HS o. p. s.) je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Horská služba zajišťuje kompletní servis pro turisty na horách. Jde zejména o záchranu osob z nepřístupného terénu, podávání zpráv o počasí, zajišťování místního tyčového značení a školení a přednáškovou činnost. Vše probíhá ve spolupráci s ostatními složkami integrovaného záchranného systému. O sobotách, nedělích a o prázdninách doplňují profesionály na všech horských stanicích dobrovolní členové. Profesionální členové jsou zaměstnanci HS o. p. s. a dobrovolníci patří do Horské služby, občanské sdružení („HS o. s.“). Jejich vzájemný vztah funguje takto: HS o. p. s. je servisní organizací pro HS o. s., to znamená, že zajišťuje vybavení, školení a provozní zařízení z prostředků od ministerstva. Vzájemný vztah mezi nimi je stanoven předpisy a stanovami Horské služby.

LJ: Horská služba jako složka integrovaného záchranného systému pomáhá také například při povodních nebo dalších mimořádných situacích či událostech. V odlehklých částech našeho pohoří, kde záchranka nemůže reálně splnit dojezdové limity, jsme taková její „prodloužená ruka“ a zasahujeme zde třeba u autonehod nebo u dalších akutních zdravotních stavů návštěvníků nebo zdejších obyvatel.

Můžete nás seznámit s historií Horské služby v Krušných horách?

MG: Horská služba Krušné hory byla založena 28. ledna 1955, nejdříve pro Krušné hory – východ, s okrsky Telnice, Bouřňák, Pyšná. V západní části byla kvůli omezenému vstupu založena až v roce 1960 s okrsky Boží Dar, Pernink a Bublava. Do roku 1990 měla ústředí v Míkulově, ale s nástupem nového náčelníka Rudolfa Chlada se ústředí přestěhovalo na Boží Dar, kde stanice dostala konečnou podobu teprve před šesti lety. Organizace vznikla původně pod Československým svazem tělesné výchovy, později byla zařazena pod Ministerstvo zdravotnictví

Dobrovolník Lukáš Jelínek

a po vzniku Ministerstva pro místní rozvoj funguje až doposud pod ním.

LJ: Už před válkou byly v Krušných horách dobrovolnické spolky pro pomoc a průvodcování na horách. Kvůli vývoji v padesátých letech minulého století a vzniku hraničního pásma nebylo tehdy mnoho míst v našich horách běž-

ným návštěvníkům vůbec přístupné, takže opravdový smysl měla Horská služba až po zpřístupnění celého pohoří. Pamatuji si vyprávění našich starších kamarádů, jak se nedalo dostat na Boží Dar, a proto chodili lyžovat pěšky z Jáchymova na Neklid. Dvakrát až třikrát si vyšlápli a sjeli Neklid a pak jeli domů. Lanovky tam samozřejmě tenkrát ještě nebyly.

Velká část lidí má zažitou představu mužů ve svetrech, bundách, na lyžích nebo na sněžných skútrech. Čím se zabýváte mimo zimní sezónu?

MG: Horská služba má celoroční působnost. Lyžaře vystřídají přes léto cyklisté, turisté, horolezci a vyznavači různých dalších sportů. Přesto ale stěžejním obdobím naší práce je zima, kdy řešíme v průměru 600 až 700 událostí, v létě jich je potom výrazně méně – sto až dvě stě.

LJ: V létě, a to hlavně během prázdnin, sloužíme i letní službu a pomáháme pěším turistům, hlavně cyklistům, kterých rok od roku přibývá. Sloužíme ale i v lezec-

Zakládající členové okrsku Pernink v šedesátých letech minulého století – zprava Ivan Šimon, Josef Jindra, Miroslav Kabeš st.

Letní školení HS v Tiských stěnách

kých lokalitách, například v Tisé u Děčína, kde je oblíbená horolezecká oblast a občas ze skály někdo spadne. Během léta jsou hory plné lidí, a tak i v létě je nás tu potřeba. Pokud jde například někdo na borůvky a zabloudí nebo si způsobí úraz, máme připravené záchranáře a techniku, která může ihned vyrazit.

Krušné hory jsou takové roztažené hory nehory. Jak máte toto území organizačně rozdělené, personálně zajištěné a jakou máte k dispozici technickou výbavu?

MG: Celoročně sloužíme 24 hodin denně na dispečinku na Božím Daru a od května do října, také nepřetržitě, ještě v Tisé. O prázdninách o sobotách a nedělích pracuje Horská služba ve všech okrscích Krušných hor. V zimě působíme celý týden v šesti okrscích z nyníšších osmi a ve dvou jen o sobotách a nedělích. Co se týče personálu, Boží Dar má ve všední dny dva zaměstnance, v sobotu a neděli jednoho zaměstnance a dva dobrovolné členy. Na Klínovci slouží přes týden dva zaměstnanci, o víkendu jeden zaměstnanec a dva dobrovolníci. V menších okrscích, v Perninku a na Bublavě, službu zabezpečuje jeden zaměstnanec a v sobotu a v neděli dva dobrovolní členové. Ve výbavě máme

sněžné skútry, čtyřkolky (v zimě na pásech), několik lehkých a jedno těžké terénní auto. K tomu patří také svozní prostředky jak na léto, tak i na zimu. Technické vybavení považuji za velmi dobré.

LJ: Jak uvedl náčelník, máme ústředí a dispečink pro celé Krušné hory na Božím Daru, kam se tedy s největší pravděpodobností dovoláte. Je zde vždy přístupná nonstop tísňová linka, když na ni zavoláte, bude vám poskytnuta pomoc nebo rada. Letos jsme zavedli novinku, a sice jednotné tísňové telefonní číslo 1210, které je stejné pro Horskou službu v celé České republice. Pokud tedy jedete například do Krkonoš, nemusíte pátrat po tamních číslech, ale vystačíte si s jedním. Doporučujeme všem si ho uložit.

S jakými dalšími organizacemi u nás i v sousedním Německu při své práci spolupracujete?

MG: Naším partnerem je na německé straně Bergwacht. U nás je to hlavně Policie České republiky, hasiči, záchranky a letecká záchraná služba v Ústí nad Labem a v Líních.

LJ: Spolupracujeme s dalšími složkami integrovaného záchraného sboru, hlavně se záchranou službou a s leteckou záchranou službou. Při nějaké události jsme většinou první, kdo ji řeší na místě, a pacienty pak předáváme dále.

V zimě spolupracujeme intenzivně i s německým Bergwachtem, jehož členové s námi chodí do hlídek. Německé pacienty sice primárně ošetříme my, ale následně si je převezmou kolegové z Bergwachtu a transportují je do německé nemocnice. Ušetří se tím hodně času i peněz a je to mnohem komfortnější i pro pacienta, což je asi to nejdůležitější. Dnes již může německá sanitka přijet na naše území, což dříve nešlo a pacienti se museli na hranicích překládat. To byl v nepříznivém počasí docela problém.

Co byste prostřednictvím našeho časopisu poradili návštěvníkům ohledně chování v Krušných horách? Čím jsou tyto hory charakteristické, typické, popřípadě ojedinělé?

LJ: Krušné hory jsou krásné svou pustotou a nízkou mírou osídlení. To může být často i nebezpečné, protože k další hospodě nebo lidskému obydlí je to někde hodně daleko. Když se změní počasí a padne mlha, je velmi jednoduché ztratit směr a zabloudit. Pokud pak nemáte u sebe nic k jídlu a pití, je na problém zaděláno. Proto snad kromě obvyklých pravidel pro pohyb na horách bych přidal pravidlo tatranky a lahve s pitím, samozřejmě by měl být i mobilní telefon.

MG: Krušné hory jsou relativně nízké, ale vzhledem ke své poloze (jde o první hory od Atlantického oceánu) se vyznačují prudkými,

nepředvídatelnými změnami počasí, a jak je všeobecně známo, jsou to největrnější hory u nás. Je nutné mít vždy s sebou nabitý telefon, pokud možno chytrý, s aplikací Horské služby. Aplikace je ke stažení zdarma a umožňuje volání v tísni nebo vyslání aktuální polohy pomocí GPS souřadnic. Dále pak informuje o desateru HS, telefonním číslu stanic, názorné první pomoci, počasí a podobně.

Můžete se svěřit s nějakou zajímavostí, výjimečným záskem nebo akcí, kterou jste zde za dobu svého působení zažili?

MG: Málokdo asi ví, že i v našich horách můžou hrozit laviny. Zažil jsem jednu takovou lavinovou nehodu na kopci Mědník nad Měděncem. Došlo zde k odtržení masy sněhu v místě, kde bobovaly děti. Jedno z nich bylo zcela zasypano. Přestože zde byla Horská služba velice rychle a dítě našlo, bohužel už mu nebylo pomoci...

LJ: Já bych to rád svým zážitkem trochu odlehčil. Zajímavost spíše úsměvná je z loňské zimy, kdy jsme na Klínovci doslova zachraňovali turistu z Mexika. Mladík, studující na jedné naší vysoké škole, si udělal s kamarády výlet na lyže a hned napoprvé si to namířil na sjezdovku „U Zabitého“. Po dvou hodinách snažení a „lyžování“ ujel asi sto metrů a pak naprosto promrzlý a vyčerpaný volal o pomoc. Kamarádi ho nechali ly-

Akce Klínovec – rok 2011

žovat samotného, přece se nebudou se začátečníkem zdržovat. Hádám, že se lyžování v dalekém Mexiku po tomto zážitku o moc populárnější nestalo.

Jaké je složení vaší členské základny, je dostačující? U profesionálů je to asi otázka tabulkových počtů a finančních prostředků. Ale co dobrovolníci? Jak to vidí náčelník?

MG: Zaměstnancem Horské služby se může stát pouze dobrovolník, člen HS o. s., který splňuje stanovená kritéria. Výběr provádím já podle potřeby a volného tabulkového místa. Finanční prostředky jsou centrální pro celou HS ČR o.p.s. Pro Krušné hory jsou tyto tabulkové počty – osm stálých zaměstnanců, na zimu se přibírají dva sezónní.

A pohled z pozice dobrovolníka?

LJ: Naše dobrovolná základna je bohužel v posledních letech ve velkém podstavu. Starší kamarádi odcházejí do důchodu (u HS můžete sloužit pouze do 62 let, a to i jako dobrovolník) a mladým lidem se už do toho moc nechce. Je to práce, čas a ještě to děláte zadarmo. Na druhou stranu – pokud má někdo hory „pod kůží“ a chce občas pomoci druhému a udělat dobrou věc, je členství v HS to pravé. I když nás je nyní málo, máme skvělou partu a na horách trávíme hodně času, a to jak v zimě, tak v létě. Každý máme své civilní zaměstnání nebo povolání a o víkendech se scházíme na horách. Je to zajímavá směsice profesí, protože mezi námi najdete lékaře, učitele, hospodského, truhláře, stavaře, architekty, inženýry, IT specialisty a hodně dalších, takže společná debata večer u svařáku je mnohdy hodně živá a zajímavá. Člověk se dostane do okruhu jiných lidí a vyčistí si hlavu.

Jaké nároky musí splňovat profesionál a jaké dobrovolník? Co byste chtěli vzkázat případným

HLEDÁME NOVÉ ZÁJEMCE O ČLENSTVÍ V HORSKÉ SLUŽBĚ

Chceš zkusit něco jiného, než ti nabízí běžný pohyb na horách?
Máš chuť věnovat svůj volný čas a fyzickou dobrou věc?

Horská služba **Boží Dar** a **Klínovec** hledají
nové zájemce o členství v Horské službě.

Pokud máš zájem nejen lyžovat a lézt, ale také pomáhat na horách komukoliv potřebnému v nouzi a chtěl by ses stát dobrovolným členem Horské služby, kontaktuj nás na e-mailu:

hsbozidar@gmail.com

Napiš o sobě pár řádků a my se ti obratem ozveme zpět.
Těší nás tvůj zájem rozšířit náš tým!

zájemcům o tuto činnost? Být zapáleným Krušnohorcem asi nestačí.

LJ: Chce-li se někdo stát dobrovolným členem HS, musí být mladší 35 let a v dobré fyzické kondici. Měl by mít rád hory, umět lyžovat a měl by to být týmový hráč. Přijímací kolečko trvá přibližně tři roky, a i když to není krátká doba, během ní alespoň sám uchazeč pozná, jestli to opravdu chce dělat, jestli na to má čas a jestli to je to pravé, co hledal. Bohužel velká část nových zájemců brzy odpadne, a to buď proto, že nesplní fyzické prověrky, nebo jednoduše zjistí, že nemají tolik času. V zimě sloužíme přibližně každý druhý nebo třetí víkend, v létě hlavně o prázdninách. Do toho máte fyzic-

ké prověrky, letní a zimní soutěž HS, letní a zimní doškolení v záchranářských technikách a zdravotvědě, školení řidičů a další. Dále asistujeme u různých závodů a jednorázových akcí, jako například u Karlova běhu v zimě nebo u závodu Xterra v létě, takže časově je to náročné. Děkujeme měsíčníku Luft za zájem o HS a možnost popsat naši činnost a snažení. Velmi rádi přivítáme nové zájemce. Neváhejte se na nás kdykoliv obrátit a přijďte mezi nás!

MG: Jen bych upřesnil kritéria. Fyzické nároky jsou na zaměstnance nebo dobrovolného člena stejné. Zaměstnanec musí mít minimálně středoškolské vzdělání. Zájemce absolvuje minimálně jeden rok poznávání včetně zkoušky

fyzické připravenosti. Pak se z něj stává čekatel, kterého schvaluje okrsek, následně rada oblasti Krušných hor. Vybraný dobrovolník absolvuje služby se členy HS, přípravu na školu HS a zdokonaluje svoji fyzickou přípravu. Následuje letní škola, zimní škola, fyzické prověrky, učení zdravotvědy a různých technik záchran a topografie. Na závěr je zakončení zkouškami jak v létě, tak i v zimě. Přijďte k nám a zjistíte, jak na tom jste a zda se na tuto činnost hodíte. Je to náročné, ale v krásném prostředí našich hor.

Jak vznikl a vyvíjel se váš vztah ke Krušným horám a k poslání profesionálního, resp. dobrovolného člena Horské služby?

MG: Od tří let se pohybuji na lyžích a na horách, deset let jsem se závodně věnoval sjezdovému lyžování. Asi od sedmnácti let lezu po skalách, nejdříve na písku, postupně i jinde, a to mně vydrželo doposud. Během let jsem pracoval jako hasič. To vše mne nakonec přivedlo až k Horské službě v Krušných horách, kde jsem v současné době náčelníkem. Krušnohorcem jsem odmalička.

LJ: Lásku k horám ve mně vypestoval táta, vedl nás ke sportu a vztahu k přírodě. Odmala jsme byli na horách hodně často a i většinu prázdnin jsme trávili na Šumavě, v Krkonoších nebo v Tatrách. Moc rád na to vzpomínám a rodičům za to patří můj velký dík. Podobně se už i já o to snažím u naší malé dcery. Můj táta sám sloužil u HS 35 let, a tak jsem po něm převzal pomyslnou štafetu. Ani jsem o tom nemusel přemýšlet, protože ty naše hory mám moc rád, a také jsem chtěl pomoci dobré věci. Myslím, že kdyby každý z nás věnoval kus svého času nějaké dobročinné aktivitě, měli bychom se všichni určitě lépe. Ten dobrý pocit z toho, že někomu pomůžete a uděláte dobrý skutek, se nedá koupit ani zaplatit.

rozhovor vedl Jiří Kupilík

Jednotné tísňové telefonní číslo 1210 je stejné pro Horskou službu v celé České republice.

Hřebečná a okolí, 20. 7. 2013

II. hřebečenský montánní výšlap aneb co muslimovi Mekka, to Krušnohorci důlní dílo

Výšlapu se zúčastnili zájemci všech věkových kategorií, nejstarší účastníci, která přijela z Annabergu-Buchholzu, bylo 85 let (foto Uli Möckel)

V sobotu 20. července se sešli příznivci montánní historie na druhém ročníku Hřebečenského montánního výšlapu, aby tentokrát zmapovali opuštěná důlní díla mezi Abertamy, Blatenským vrchem a Ryžovnou. Opuštěných dolů a stop po jejich dávné existenci je

v tomto prostoru několik desítek a několik desítek bylo i účastníků 12 km dlouhého pochodu, který zorganizoval Spolek přátel dolu svatý Mauritius z Hřebečné.

Ti snaživi, kteří ve škole nechyběli, když se učilo počítání do stovky, napočítali celkem 75 přítom-

ných občanů České republiky a Spolkové republiky Německo, dále jednoho koně, psa a křečka. Přes velkou snahu všech zúčastněných se nepodařilo nikomu zabloudit, a tak se v cílové zastávce, nesoucí honosné jméno „hotel Brunclík“, dostalo všem možnosti příjemného posezení a občerstvení.

Na závěr nezbyvá než vyslovit poděkování všem zúčastněným členům spolku a dalším aktérům výšlapu a vyslovit naději, že příští rok, na již třetím ročníku pochodu, poletí znovu nad krušnohorskými vrcholy hornický pozdrav Zdař Bůh – Glück auf z mnoha pravých krušnohorských hrdel. (MN)

Závěrečné metry výšlapu na Ryžovně vedly podél Blatenského vodního příkopu (foto Jörg Baumann)

Měděnec, 27. 7. 2013

Mědník odkryl další část svého tajemství

Slavnost začala hornickým průvodem, v němž kromě majitele panství hraběte Šlika kráčeli také horníci v krojích, hasiči či Malí horníci z Jáchymova (foto Jaroslav Ochec)

Na Měděnci se konalo 27. července první Měděnecké krušení – slavnost, jejímž vrcholem bylo otevření štolu Země zaslíbená

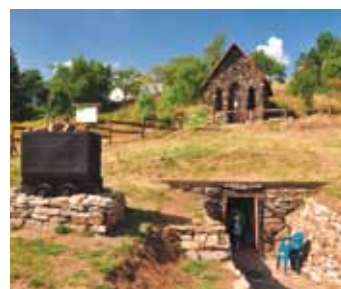
na Mědníku. Tato hora, která dominuje malé obci Měděnec a leží necelých 11 km východně od Klínovce, je doslova protkána pozů-

statky po těžbě železa, mědi a stříbra. A jeden z těchto klenotů se podařilo zpřístupnit pro veřejnost nadšencům z občanského sdružení Historické rudné doly Mědník pod vedením pana Ivana Cádera.

Přes pražící slunce a teploty přesahující 30 °C si štolu Země zaslíbená přišla prohlédnout zhruba stovka návštěvníků dychtících nahlédnout do útrob Mědníku. I když stříbro ani jiné poklady zde již nenajdete, je opravdu na co se koukat. Lze doporučit všem ko-

Ivan Cáder alias hrabě Šlik s klíčem od štolu (foto Jan Albrecht)

Nově upravené ústí a okolí štolu Země zaslíbená (foto Uli Möckel)

lemjedoucím, aby se zastavili v restauraci Mědník „u Ivana“ a dohodli si s ním návštěvu tohoto technického skvostu, který byl pro veřejnost zpřístupněn po více než 200 letech. Do konce prázdnin bude možné štolu navštívit denně kromě pondělí. Vstupné činí pouhých 40 Kč pro dospělé a 20 Kč pro děti.

Děkujeme na Měděnec!

(MN, JO)

Výstavbě Lyžařského areálu Plešivec pomáhala helikoptéra

Práce na Plešivci pokračují plným tempem. Usazování podpěr všech tří lanových drah lyžařského areálu zabezpečila společnost Heliswiss pomocí ruského vrtulníku Kamov, největšího stroje to-

hoto druhu v Evropě, který v České republice ještě lanovky neinstaloval.

Celá operace včetně průběžného tankování trvala něco málo přes čtyři hodiny. Byl to neskutečný „cvrkot“, vše fungovalo jako „exkluzivní švýcarské hodinky“. Tým společnosti Heliswiss čítal sedm lidí, dalších patnáct pracovníků zabezpečovala společnost Leitner, dodavatel lanových technologií. Pilot Charles Corthay se po skončení práce vyjádřil, že práce nebyla vůbec jednoduchá. Foukal silný nárazový vítr, který byl především ve směru ke Pstruží velice nepříjemný. Následně si celá „parta“ zašla na dobrý oběd do Abertam a již okolo čtvrté hodiny odletěli k Mount Blancu, kde je čekala další práce.

Ve větší míře se rozjely i práce okolo spodní stanice nejdelší lanovky ve Pstruží. Nahrubo se vytvarovala přilehlá parkoviště, osadila se trafostanice a pracuje se na základech spodní stanice. Probíhají také betonáže a armování velice složité horní stanice „prostřední“ lanovky. Dokončuje se pokládání zasněžovacího systému a tvarování sjezdových tratí.

Znovu žádáme všechny turisty a návštěvníky, kteří procházejí místy stavby, o velkou opatrnost. Průběh stavebních prací můžete sledovat na stránkách www.skiarealplesivec.cz, kde je i bohatá fotogalerie.

**Petr Voráček,
foto Rudolf Löffler**

Při pouti v Srní se bavili děti i dospělí

Jako každý rok i letos jsme na sv. Dominika pořádali na Srní pout' pro naše malé caparty. Za krásného, ale i horkého počasí se děti dopoledne účastnily různých soutěží, jízdy zručnosti s kolečkem, zatloukání hřebíků či chůze poslepu. Užily si při tom spoustu legrace. Odpoledne pro ně byly nachystány různé atrakce jako houpačky, střelnice, házení míčku na terč. Také stánek s dobrotami. Za snažení v soutěžích byly rozdány pamětní medaile, které někteří hned snědli, neb byly upečené. A také sladké melouny. K večeru jsme upekli kuřata na rožni, a tak měli pohodu i dospělí.

Ota Děták

Božídarská Anenská pout'

Obnovená tradice Svatoanenské pouti se na Božím Daru vydařila skvěle. Přes extrémní horko se přišlo pobavit přes tisíc lidí. Mše ke cti svaté Anny přilákala do božídarského kostela nejen věřící z české i německé strany.

Pro nejmenší se točil starý dřevěný kolotoč na ruční pohon a mobilní muzeum „Včerejší svět“ dalo k dispozici svůj hrací koutek se starodávnými vozítky a odrážedly. Celá rodinka se pak mohla zdarma vyfotit v aranžovaném zátiší – tatínek na jednokolce, maminka s proutěným kočárkem a děťátko ve formuli z roku 1. Na tržišti, jež ovládli krušnohorští výrobci,

se daly koupit všemožné původní výrobky od brože po med, od medvidka po sýr, květinu, šperk i krajkou. Výstava Miniatury Marty Fritscherové nadchla nejen sběratele panenek. Program v autobusové zastávce (promítání filmů z Krušných hor, kvíz a soutěž o ceny) přilákal nejen starousedlíky a děti. Dvě divadelní představení a kapela Bugr Band byly už jen sladkou třešinkou v krásném slunečním dnu.

Za celou akci patří velký dík městu Boží Dar a sdružení Lokál parks. Za rok zase na viděnou!

**Karolína Pomplová,
foto Uli Möckel**

Každoroční setkání horníků bude letos v Kladně

Jáchymovská delegace na hornickém setkání v Chodově v roce 2011

Krušné hory, to je jedna velká hornická oblast. Však se také nazývaly Rudohoří a v německých nebo anglických textech mají tento název doposud. Pokud se podíváme na mapu Krušných hor, vidíme pouze města a osady, ale kdybychom měli hornické mapy, viděli bychom, jak jsou provrtané jako starý nábytek napadený červotočem. Když si za tím ještě představíme to ohromné množství práce, musíme jen v tichém úžasu a obdivu smeknout. To vše je práce horníků, lidí srdnatých, pracovitých, schopných, srdeč-

ných a kamarádských. Každý, kdo se dostane do jejich společnosti, si těchto povahových vlastností musí všimnout. A příležitost setkat se s horníky se naskytne již brzy, na 17. setkání hornických měst a obcí 7. září 2013 v Kladně.

Novodobá historie setkání hornických měst a obcí začala v roce 1996 v Příbrami a každý desátý rok se tam vrací. Po velikém úspěchu příbramských horníků pak přijali hrozenou rukavici bývalí horníci a současní muzejníci ze Sokolovska a uspořádali obdobnou akci v Krásně u příležitosti otevře-

ní hornického skanzenu. Následovala další a další setkání a každé pokračování mělo vždy velký úspěch u účastníků i přihlížejících. Hlavní atrakcí je hornický průvod městem. Vidíme kráčet zástupce čtyřiceti padesáti měst a obcí s hornickou tradicí, většinou v uniformách, s prapory měst a spolků, někdy s kapelou i mažoretkami. Vědí, že mají za sebou kamarády a pořádnou práci horníků minulých generací.

V Krušných horách a jejich podhůří je mnoho míst s hornickou tradicí. Zástupci některých z nich se setkání zúčastňují pravidelně,

jini nikoliv. Již zhlédnutí tradičních hornických kulturních pořadů stojí za podívání. Horníci vyvolávají zpěvem Slavné, Vysoké a Neomylné prezidium, uvidíte nadlišáka, adláty, kontrária. A pokud bude letos program odlišný, přesto bude možné s téměř stoprocentní jistotou očekávat skok přes kůži nebo svěcení tupláku. Ale třeba nás v Kladně překvapí něčím úplně novým. Program a kulturní pořady zakončí večerní ohňostroj.

Tak na shledanou. Zdař Bůh!

**za společnost Hornické
a historické Jáchymovsko
Jaroslav Oheč**

Zástupci Abertam v Chodově

Nové Hamry, 3. 8. 2013

Veteráni v Nových Hamrech

V sobotu 3. srpna se uskutečnil 13. ročník Karlovarské Veteran Rallye s kontrolní zastávkou historických vozů v Nových Hamrech. Majitelé těchto skvostů přijížděli jednotlivě i po skupinách, napočítali jsme jich asi sto. Místní občané a turisté obdivovali jak motocykly, tak i nádherná auta.

Zastávka byla na prostranství mezi hotelem Seifert a půjčovnou sportovního vybavení, kde účastníci plnili jeden z úkolů. Téměř všichni řidiči včetně spolujezdců byli ustrojeni v dobových oblecích. Nové Hamry prožily krásné odpoledne, a děkujeme proto pořadatelům za nevšední zážitky.

**text a foto Miluše Krejčová,
hotelový komplex Seifert,
a infocentrum Nové Hamry**

Krušnohorské lesy dříve a nyní (5. díl) Kůrovec – stálá hrozba smrkových lesů

Každý se již jistě setkal s informacemi o poničených lesích na Šumavě a o tamním hlavním škůdci – kůrovci. Většina médií však řeší pouze zjednodušenou a zavádějící otázku: kácet, či nekácet. Pokusme se proto podívat na kůrovce blíže.

Lýkožrout smrkový (*Ips typographus*) (foto James K. Lindsey / Wikipedia)

Lýkožrout smrkový (kůrovec) je asi 5 mm dlouhý brouček, který se vyvíjí v lýku smrků. Aby mohl zdárně absolvovat veškerá svá vývojová stadia, potřebuje lýko odpovídající tloušťky, a může se proto vyvíjet pouze na starších smrcích. Zničit tak může každý smrk starší šedesáti let.

Lýkožrout smrkový je nejobávanějším škůdcem smrčín. Během krátké doby dokáže extrémně zvýšit svou početnost. Jedna samička naklade za svůj život až sto vajíček, lýkožrout smrkový může mít přitom podle klimatických podmínek jednu až tři genera-

Požerec lýkožrouta smrkového – stopa po vývoji kůrovce v lýku stromu je typická pro každý jednotlivý druh (foto internet)

ce v roce. To v extrémním případě to znamená, že během jednoho roku se může jeho početnost zvýšit až milionkrát (100 x 100 x 100).

Jak žije kůrovec v přirozeném lese

Jak jsme si již řekli v předchozích dílech našeho seriálu, v přirozeném lese ve středních horských polohách je 40 % jedle, 40 % buku a 20 % smrku. Z těchto 20 % smrku je přitom

Reznutí jehličí je jedním z příznaků napadení stromu kůrovcem (NPR Božídarské rašeliniště, 2000)

zhruba polovina starší 60 let, tedy vhodná pro kůrovce. Kůrovec zničí jednou za čas nejstarší smrky, jež uvolní místo mladším. Maximálně však může zničit 10 % stromů, které jsou rozptýlené po ploše, což nepředstavuje žádný vážný problém.

Ve vyšších horských polohách, kde převažuje smrk, je i v přirozeném lese nebezpečí větší. Pro kůrovce je tu vhodných již 35 % plochy (polovina ze 70% zastoupení smrku), ale ani to nepředstavuje žádný extrém, protože kromě starých smrků jsou zde i smrky mladé

Porostní stěna napadená kůrovcem (NPR Božídarské)

Takhle to v dobré víře začíná – hádejte, kde to je? (2009)

rašeliniště, 1990)

a jiné dřeviny. Navíc zde díky chladnějšímu klimatu kůrovec vytvoří zpravidla jen jednu generaci ročně, a tak je jeho šíření pomalejší a díky struktuře přirozeného lesa nevznikají větší holiny.

Fatálním škůdcem se ale kůrovec stává v kulturním smrkovém lese, kde jsou větší komplexy starších stejnověkých smrčín. Největší nebezpečí hrozí v nižších polohách, kde se původní dřevinná skladba zásadně liší od přirozené. Tady jsou smrkové porosty různého stáří plošně oddělené a ty starší z nich může kůrovec zničit i na celých plochách. K šíření kůrovce přispívá i současné oteplování, které má za následek jednu generaci kůrovce za rok navíc, což zvyšuje jeho gradační potenciál oproti minulosti až stonásobně.

A takhle to končí (Šumava, 1996)

Kůrovec se vyskytuje v každém lese s výskytem smrku v počtu, kterému se říká železná zásoba. V tomto počtu nepůsobí žádné škody, napadá pouze silně stresované a odumírající stromy. Přednost dává polomům a vývrátům, které se mu již nebrání tvorbou pryskyřice. Malý počet kůrovců, který napadne okolní zdravé smrky, tyto smrky stíhají likvidovat zalitím pryskyřicí. Kůrovci mají úspěch pouze tehdy, pokud jeden strom napadne více než 2 000 brouků. Ke vzniku gradace, tedy namnožení do počtu, kdy již kůrovec začíná působit plošné škody i na zdravých stromech, dochází po výraznějším stresu smrkových porostů. Většinou je to po polomech, delším suchu nebo oslabení porostů imisemi či nedostatkem živin. Přirozeně gradace končí tím, že kůrovec již nemá co žrát.

Osud kulturních smrkových lesů ponechaných bez zásahu proti kůrovci

Pokusme se tedy odhadnout, jaký by byl osud stejnověkého smrkového porostu ve středních nadmořských výškách, pokud by byl ponechán bez jakýchkoli zásahů. Kůrovec bude několik let v železné zásobě, v porostu se budou postupně hromadit zlomené vršky a jednotlivé polomy, kolem nichž začnou vznikat lokální kůrovcová ohniska. Po jednom suchším létě dojde ke gradaci a kůrovec se začne plošně šířit a ničit všechny smrkové porosty nad 60 let. Do pěti let budou suché obrovské plochy lesa, suché stromy postupně hnijí a lámou se, na uvolněných plochách se začnou postupně zmlazovat keře, a pokud to dovolí stavba zvěře, tak i pionýrské dřeviny. Po jejich rozpadu plochy postupně osídlí smrk a v dalších

generacích i buk a jedle. K rozpadu smrkových porostů dojde velmi rychle, ale následující vývoj, popsáný v předchozí větě, představuje minimálně 500 let. Jsme ochotni to akceptovat?

Okamžité „ponechání lesů přírodě“ na větších plochách je tedy zdůvodnitelné pouze tam, kde se současná prostorová, druhová i věková struktura lesa od přirozené téměř neliší. Tam, kde existují výraznější odchylky od přirozeného stavu, hrozí riziko plošných rozvrátů lesů.

Tímto příspěvkem končí náš seriál o lesích. A na rozloučenou jedno poučení: Les je živý, velice dynamický systém. Pokud se bez uvědomění si tohoto faktu rozhodneme chránit jeho některá „líbivá“ stadia, máme stejnou šanci na úspěch, jako když budeme krásné mladé holce zakazovat stárnout.

Karel Picura

Krajem horských lesů, luk a rašelinišť z Horní Blatné na Přebuz

Trasa výletu (modré značení)

Je krásné letní počasí, a to je příležitost protáhnout si trochu svaly a uvolnit upracovanou mysl. Máme pro vás návrh na výlet po severozápadní části našich krásných Krušných hor. Jde o trasu Horní Blatná – Přebuz, vhodnou jako rodinný výlet na horských kolech pro středně trénované cyklisty.

Do Horní Blatné se můžeme dostat vlakem, cyklobusem nebo osobním autem, které zaparkujeme

v centru města. Po zběžné technické kontrole kol, přípravě nejnutenějšího občerstvení a oblečení se vydáváme na cestu.

Začínáme u kostela na náměstí svatého Vavřince. Křesťané zde jistě neopomenou střelnou modlitbičku za šťastný návrat. Vyrážíme po silnici pod železniční viadukt směrem na Nové Hamry. Při lehkém stoupání můžeme hájenu Vlčina, kde bydlela známá rodina Kolitschů. Pamětníci zamáčknu slzu v oku při vzpomínce na „starého

Hájena Vlčina

Luise“, vyhlášeného krušnohorského „koňáka“.

Po několika stech metrech opouštíme silnici a dáváme se doprava na tzv. Bučinskou cestu. Je to lesní asfaltová silnička, po níž stoupáme lesem k úpatí Zaječího vrchu, dále na Korce, kde je odbočka do Německa k restauraci Henneberg. Odtud sjíždíme ke státní silnici Nové Hamry – Jelení. „Alfa samci“, kteří si chtějí čechat peřička, ať raději

ve sjezdu kontrolují náklon kola, aby je šotolina v zatáčkách nevystrelala.

Otevírá se nám výhled na krásné, záhumčivé údolí Slatinného potoka, dnes prakticky neosídlené. Na citlivé jedince zapůsobí zvláštní duch tohoto místa, kde v době, kdy se ještě jmenovalo Hirschenstand, žilo až 1 200 obyvatel. Několik rekreačních chalup, jedno restaurační zařízení a památník na místě kos-

Náměstí a kostel sv. Vavřince v Horní Blatné

Při sjezdu do Jelení

tela je vše, co z bývalé slávy Jelení zůstalo do současnosti.

Ještě před bývalou obcí odbočíme ze silnice doleva na červeně značenou hřebenovku a ujíždíme po převážně písčitých cestách střídavě smrkovým lesem a mezi rašelinisti porostlými borovicí blatkou. Přijedeme na silnici Jelení – Rolava

s otevřenou náručí. Pivní pomoc je samozřejmostí. Krmě od syrečků po kachničku.

Chvilka relaxace, leč konec radováněk. Cesta volá. Vrátime se asi kilometr zpět směrem na Rolavu a před ní odbočíme kamenitou cestou směrem na Chaloupky. Údolí říčky Rolavy lemují rozsáhlé

Restaurace Kovárna v Přebuzi

Samota stojí u státní silnice Nejedek – Pernink, na kterou se posléze napojíme. Přejíždíme nejvyšší bod železnice Karlovy Vary – Potůčky v nadmořské výšce 915 metrů a sedeme do Perninku. Teď už nám zbývají pouze poslední asi tři kilometry trasy do Horní Blatné. Všechny krásné zážitky z výletu

Vzhůru lesem ke Gondášovi

Pohled na Jelení

Rolava – rekreační chalupy (k vlastní Rolavě patří pouze dům v popředí, ostatní jsou již součástí Přebuze)

va a pomalu sjíždíme až k bývalé obci téhož jména (Rolava, německy Sauersack).

Zde odbočíme silnicí vlevo a po více než kilometru jízdy nás přivítá Přebuz, dnes opět město. Sjíždíme mezi domky, sloužícími v současnosti převážně k individuální rekreaci, a zkušený bikeři již tuší, pro co se v potu tváře namáhali. Ano, odměna je blízko. Vyhlášená restaurace Kovárna vás vítá

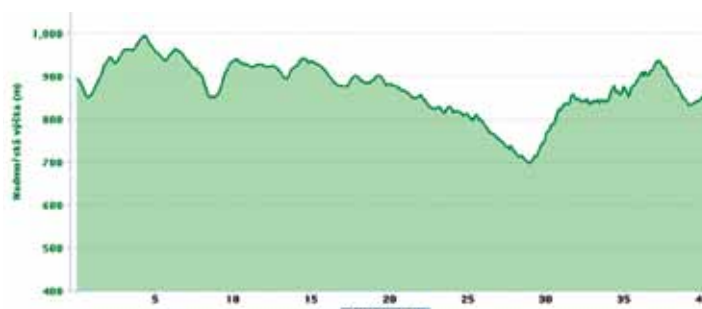
plochy horských luk, v současnosti částečně využívané pro pastvu dobytka, ohraničené lesem. Pomalu klesáme, až se napojíme na silnici Jelení – Nové Hamry. Pokud odoláme svůdným nabídkám občerstvení hotelů Schwarz a Seifert v Nových Hamrech, odbočíme k místnímu nádraží. Vytrvale stoupáme po horské silničce kolem Tisové a Sejfů ke Gondášovi do Oldřichova.

Žízeň je možné v Horní Blatné uhasit na řadě míst

uzavírá ten nejkrásnější, a to je ŽÍZEŇ, kterou můžeme uhasit hned v několika restauračních zařízeních na náměstí. Pak už nás čeká jen cesta domů.

text a foto Jiří Dimitrov

Výškový profil výletu

Fuchsstein, 27. 7. 2013

Volejbalový turnaj na samotě pod Klínovcem

Na samotě Fuchsstein, v bývalém loveckém záměčku uprostřed krušnohorských lesů pod horou Meluzína, žije s rozvětvenou rodinou „drvoštěp Lojza“. Protože je sportovního ducha a samota mu začala vadit, uspořádal už před devíti lety na vlastními silami vybudovaném hřišti první ročník Fuchssteinského volejbalového turnaje.

Letos v sobotu 27. července se akce zúčastnilo pět družstev včetně

rodinných příslušníků. Hrál se každý s každým. Více než padesát borců se střídalo na hřišti a, soupeř ne-soupeř, se vzájemně povzbuzovalo. V horkém letním počasí při namáhavém zápolech osvěžila i sprcha s pramenitou horskou vodou.

Vysokou sportovní úroveň potvrdzovali jáchymovští vítězové

okresního volejbalového přeboru v Karlových Varech. Na dotaz položený pořadatelce Petře Kostkové, kdo letos zvítězí, se nám dostalo jednoznačné odpovědi – ten nejlepší. Podle našeho názoru ale zvítězili všichni, kteří do nádherné krušnohorské přírody přijeli.

text a foto: Jiří Kupilík

Perštejn, 20. 7. 2013

Běh z Perštejna na Klínovec ovládly lyžařky

Reprezentantky v běhu na lyžích (zleva) Petra Nováková, Eva Vrabcová, Šárka Klaclová

V sobotu 20. července se uskutečnil již 22. ročník běhu do vrchu Perštejn – Klínovec. Trasa výběhu na nejvyšší vrchol Krušných hor je dost krkolomná. Při celkové délce 17,2 kilometru má výškové převýšení 904 metrů. Od startu až pod vrchol Klínovce se běží po asfaltových cestách, z toho prvních osm kilometrů jen a jen do kopce a v samém závěru čeká na běžce „bonbónek“ v podobě osmisetmetrového výběhu po Dámské sjezdovce na vrchol.

Vedle hojného počtu dalších účastníků se letos na start závodu postavily v rámci soustředění i reprezentantky ČR v běhu na lyžích, které se na blížící olympijskou sezónu, jež vyvrcholí na ZOH v Soči, připravovaly na Božím Daru.

Boží Dar jsme si nevybrali náhodou. Jsou zde ideální tréninkové podmínky jak pro běh, tak pro kolečkové lyže a kolo. Využívali jsme tréninkový areál Slovanu Karlovy

Vítězka Eva Vrabcová při výběhu po Dámské sjezdovce

Vary na Jahodové louce i areál v německém Oberwiesenthalu. S náročnou trati horského běhu Perštejn – Klínovec se děvčata popasovala velmi dobře. V hodnocení žen do 35 let obsadily moje svěřenkyně první tři místa. Druhá byla Krušnohorská Petra Nováková.

text a foto: Lukáš Krejčí

Nejdek, 20. 7. 2013

V Nejdku se hrálo pro postižené děti

O slavnostní výkop se postarali radní města Nejdek Milan Kaššák (první zleva) a jeho protějšek z Augsburgu Theo Gandenheimer (druhý zprava)

V sobotu 20. července odpoledne bylo na nejdeckém fotbalovém hřišti sehráno benefiční utkání mezi týmy veteráni FK Nejdek a Datschburger Kickers Augsburg. Hosté vyhráli po hodině hry 5 : 3 a díky vynikajícím zásahům nejdeckého brankáře skončil první poločas jen 1 : 4 v neprospěch domácích. Nejdečtí pořádně zabrali až ve druhém poločase a krátce před koncem dali dva góly. Utkání sledovalo asi 200 diváků, kteří spolu s německými hráči a významnými hosty přispěli postiženým dětem (občanskému sdružení Dětská radost) celkovou částkou 14 588 Kč.

Akcí, jež se nesla ve výborné atmosféře, uspořádalo město Nejdek ve spolupráci s o. s. JoN – Jde o Nejdek v rámci partnerské spolupráce s německým městem Augsburg trvající již více než dvacet let. Do Nejdku zavítali kromě fotbalistů i současní a bývalí zástupci města (radní Theo Gandenheimer a někdejší dlouholetý vrchní starosta Hans Breuer) a představitelé občanské iniciativy (Anita Donderer a Herbert Götz), kteří se zúčastnili také slavnostního přijetí v sobotu dopoledne v kinokavárně města.

text a foto: Pavel Andrš

Vysoká Pec, 20. 7. 2013

Country sešlost ve Vysoké Peci – 21. ročník

Kotlinu v místech bývalého dolu Jeroným zaplnili opět indiáni, kovbojové i půvabné squaws

O večerní vystoupení country skupin byl velký zájem

Letošní Country sešlost ve Vysoké Peci u Nejdku se vydařila – slunce svítlo, bylo mimořádně teplo a den před country pustili po dvou měsících z nemocnice našeho moderátora Milana Císaře. Sice ještě nesměl na zlomené noze moc stát, ale s vozíkem a berlemi bravurně zvládl country zahájit. Pak se slova ujala Dita Matoušová.

Zahrát přijeli 4R z Ostrova, Bankrot a Trepka z Nejdku, Petr nebo Pavel z Karlových Varů a Bylo nás 7 z Vintířova. Všechny hospůdky v kotlině byly otevřené a nabízely udatným kovbojům, osmahlým indiánům, půvabným squaws i jejich ratolestem rozličné nápoje a pamlsky. V Tequila baru si mohli návštěvníci po zakoupení (a vypití) tří tequil či krvesajů vybrat na památku jednu z kravat.

Barbora Kosíková

Starosta Vysoké Peci Jindřich Košner s novou kravatou

Abertamský kros: od mimin až po pokročilé

Eva Hejtmánková a Michal Landiga

Letošní Abertamský kros, který se uskuteční 14. září, bude slavnostní. Nynější ročník tohoto běhu pro nejširší veřejnost sice není jubilejní (poběží se „teprve“ poosmnácté), jubilejní je ale letošek pro celý abertamský sport. Před 105 lety vznikl první Spolek zimních sportů, před 60 lety začaly samostatně fungovat lyžařské oddíly. Za tuto dobu se sice měnily

Start Abertamského krosu

názvy tělovýchovné jednoty, jména funkcionářů a závodníků, ale podstata zůstala pořád stejná, místní sportovní život.

Abertamský kros je akce pro všechny, kteří se chtějí hýbat v krásné krušnohorské krajině. Jste zváni.

za Lyžařský klub Abertamy Eva Hejtmánková

Vážení čtenáři,

vítám Vás u srpnového čísla měsíčníku LUFT. Dovolte mi, abych krátce zhodnotil fotbalový turnaj – memoriál Roberta Pannyho a Martina Jiřinského, který proběhl 27. července na hřišti v Abertamech.

Turnaje se zúčastnilo celkem pět družstev, divácká účast byla vzhledem k počasí poměrně velká. Celý den panovaly teploty kolem 30 stupňů Celsia, což je na Abertamy neskutečně vysoká teplota. Horší to bylo pro hráče, neboť každé družstvo muselo

Nástup fotbalistů

Paní Pannyová a paní Nusková se starostou

odehrát čtyři zápasy po 30 minutách.

Nejlépe se dařilo týmu Sport hotel Abertamy, složeného z mladých nadějí i starších zkušených hráčů. Na druhém místě se umístilo družstvo staré gardy Starý Plzenec, které mělo našlápnuto na vítězství, ale jejich naděje zmařil útočník Milan Jíra, když neproměnil dvě vyložené šance. Bronzovou příčku vybojovali domácí (TJ RZ Abertamy „A“), kteří se rvali o každý bod. Čtvrté místo TJ RZ Abertamy „B“ bylo příjemným překvapením a tabulku uzavřel TJ Sokol Pernink, který neměl svůj den, přesto věřím, že příští rok opět dorazí.

Veliký dík patří maminkách našich předčasně zesnulých kamarádů – paní Pannyové a paní Nuskové, jež osobně předaly ceny a turnaj oficiálně ukončily. Nejlepším gólmánem byl vyhlášen domácí Patrik Macho. Chtěl bych touto cestou všem moc poděkovat.

Závěrem se omlouvám všem dětem. V minulém čísle jsem uvedl, že dětské hřiště na tzv. Kadlečáku bude otevřeno začátkem srpna 2013. Z technických důvodů však bude oficiálně otevřeno až 24. 8. 2013. Děkuji za pochopení.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy

Krupicový letní moučník (z kuchyně rodiny Lobkowiczů z Jezeří)

Svařte půl litru vody se 100 gramy cukru a pomalu nasypete 50 gramů dětské krupičky. Vařte za stálého míchání asi 3 minuty. Hrncem postavte do vodní lázně a vyšlehejte do studena. Pěnou naplňte misky (pohárky) a přelijte šťávou z kompotu.

Ovocná šťáva z Českomoravské vrchoviny

Máme tady polovinu léta a i v našich nadmořských výškách dozrávají borůvky, maliny a na zahrádkách rybíz. Nabízíme vám tedy recept paní Vaňkové na ovocnou šťávu vyrobenou za studena.

Rozmačkejte 2,5 kg ovoce (maliny, rybíz, borůvky, ...), přidejte 1,5 l vody a 50 g kyseliny citronové. Nechte 24 hodin stát. Pak přeced'te přes utěrku a k 1 l šťávy přidejte 1 kg cukru a 1 sáček konzervačního přípravku. Míchejte až do úplného rozpuštění cukru a naplňte do lahví.

SKIAREÁL Plesivec

3

Otevřeno od prosince 2013
www.skiarealplesivec.cz

12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno,
 lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...

12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, children park, 100% artificial snow, ski rent,
 ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.

12 км трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк,
 100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны,
 апре-ски бар, лыжный автобус и т.д.

Krušnohorské vinobraní

Herr Grüne (vpravo) krátce poté, co oznámil, že hornoblatenské vinobraní se letos uskuteční 14. září

Hornoblatenští vinaři provedli začátkem srpna inventuru skladových zásob vína v městských sklepích Wolfgangspinke a stav úrody na vinicích „Nad tratí“. Poté generální ředitel vinných rezerv Herr Grüne rozhodl takto: Stará hymna „O Weinenbaum“ zazní letos v doprovodu Sudetbrüderzimbabandu 14. září v prostorách Weinspelunke hotelu Modrá hvězda.

Jiří Kupilík

AQUA CENTRUM AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

**Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.**

- krytý bazén 25 m - dětský bazének s vodopádem - Kneippův chodník - tobogán - finská sauna, infrasauna - a parní box - whirlpool	- letní terasa s lehátky - wellness procedury - suché uhlíčné - a radonové koupele - relaxační masáže - parafínové zábaly - rybičky Garra Rufa	- skupinové lekce - Aquafitness /na objednávku/ - solná jeskyně - kryokabina - fitness a solárium - kadeřnictví - kavárna
---	--	--

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
 T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
 tel.: +420 353 836 000
 e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

**Nově otevřená kavárna a obchod
v Krušných horách!**

**CAFÉ & GESCHÄFT
SCHNEIDER**

*Café & obchod Schneider
Oberwiesenthaler Str. 12, Tellerhäuser
Najdete nás hned vedle hlavní silnice v nejnižším bodě vesnice.*

Co u nás najdete?
Kafe, pivo, vino, domácí klobásky, polévky a buchty,
dřevěné výrobky, ruční tvorbu, výstavku starých
zemědělských strojů a další.

Otevírací hodiny:
Pá - So 11⁰⁰ až 20⁰⁰
Ne - Čt 11⁰⁰ až 18⁰⁰

www.schneiderpension.cz ☎ 777863236

**apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR**

- komfortní rodinné apartmány
- klidné prostředí a nádherná příroda
- vstřícný personál
- dětský koutek
- wifi připojení zdarma
- kamerově hlídané parkoviště
- sauna

Tel.: +420 774 701 505, +420 603 503 979
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

**NEMOCNICE
OSTROV**

ROZSAH POSKYTOVANÝCH SLUŽEB:

- Gynekologie
- Chirurgie
- Urologie
- Interna
- Rehabilitace
- Psychiatrie
- Pediatric
- Dlouhodobá intenzivní péče
- Následná péče
- LSPP pro děti a dospělé
- RDG, OKB

www.nemostrov.cz

„Chceme být vyhledávanou nemocnicí poskytující kvalitní
a specializovanou péči v příjemném prostředí.“

HCI
1. místo
Soutěž nemocnic a zdravotních zařízení ČR 2012

**NEMO'S LINKA
800 251 251**
Mimořádná linka 24 hodin
+420 353 364 111
U nemocnice 1161
363 01 Ostrov

SK
SOUKROMÝ KLINICKÝ ÚSTAV

AXA TRAVEL
Krymská 5, 360 01 Karlovy Vary
Tel.: 353 230 101, fax: 353 230 102
E-mail: info@axatravel.cz, www.axatravel.cz

- zájezdy do celého světa po celý rok
- last minute za minimální ceny
- komplexní cestovní služby
- mezinárodní jízdenky, letenky

Parkování a zastávka MHD (2,3,4,5,6,10) jen 50m od kanceláře

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZÍN ABERTAMY
VÁM NABÍZÍ

SRUBOVÝ NÁBYTEK PRO GENERACE!

KONTAKT:
Tel: 725891545
dorazin.truhlarstvi@seznam.cz
www.truhlarstvi-dorazin.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

K03050

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s.r.o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Perninská 186

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí
a jehněčí maso
z vlastního
chovu.

Otevírací doba: Pátek 8-12 a 13-17; Sobota 8-12
Tel.: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

www.ryzovna.cz

**OČNÍ
OPTIKA**
POTUČKY

RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ

Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00

STŘEDA ZAVŘENO

adresa: Potučky 171 / tel.: +420 351 120 294

ŠKOLA BĚŽECKÉHO LYŽOVÁNÍ

Naučíme Vás klasiku i bruslení!

Kontakt:
Areál Novako
Boží Dar 196
+420 773 625 402
school@novako-ski.cz
www.skola-bezky.cz

Výuka: jednodenní, víkendová, individuální

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc ZÁŘÍ až ÚNOR
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

K
SEDÁ
"O HAVRANA"
JÍDLO CHUTNÁ

**RESTAURACE
BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ**

• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711